

Beslissing nr. 016/2024

Betreft:

Aanvraag die uitgaat van het Agentschap voor Onderwijsdiensten van de Vlaamse overheid (AgODi) om toegang te bekomen tot de informatiegegevens van het Rijksregister met het oog op de financiering van Vlaamse scholen voor Oekraïense leerlingen die ressorteren onder het statuut van tijdelijke bescherming

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN, INSTITUTIONELE HERVORMINGEN EN DEMOCRATISCHE VERNIEUWING,

Gelet op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen,

Gelet op de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten,

Gelet op het koninklijk besluit van 16 juli 1992 tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister,

Gelet op het koninklijk besluit van 1 februari 1995 tot vaststelling van de in het wachtregister vermelde informatiegegevens en tot aanwijzing van de overheden die bevoegd zijn om die gegevens in het wachtregister in te voeren,

Gelet op de richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen,

Gelet op de EU-verordening 2016/679 van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming),

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens,

Gelet op het uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van 4 maart 2022 tot vaststelling van het bestaan van een massale toestroom van ontheemden uit Oekraïne in de zin van artikel 5 van Richtlijn 2001/55/EG, en tot invoering van tijdelijke bescherming naar aanleiding daarvan,

Gelet op het ministerieel besluit van 6 februari 2015 houdende delegatie van sommige bevoegdheden inzake onderwijs aan ambtenaren van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming,

Gelet op het decreet van 22 april 2022 betreffende dringende maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de Oekraïne-crisis, tot wijziging van het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap en tot wijziging van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013 voor leerlingen en studenten die ressorteren onder richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen,

Gelet op het uitvoeringsbesluit (EU) 2023/2409 van de Raad van 19 oktober 2023 tot verlenging van de tijdelijke bescherming zoals ingevoerd bij uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382,

Beslist op 22/03/2024

1. Algemeen

De aanvraag wordt ingediend door het Agentschap voor Onderwijsdiensten van de Vlaamse overheid (AgODi), hierna de “Verzoeker” genoemd, met het oog op de financiering van Vlaamse scholen voor Oekraïense leerlingen die ressorteren onder het statuut van tijdelijke bescherming.

De Verzoeker heeft de contactgegevens van de aangewezen DPO en van de verantwoordelijke voor de verwerking van de gegevens meegedeeld.

2. Specificiteiten - Behandeling van de aanvraag

2.1 Type aanvraag

Er werd reeds een machtiging bekomen door de Verzoeker voor hetzelfde doeleinde, namelijk bij Beslissing nr. 050/2022 van 3 juni 2022, verleend door de Minister van Binnenlandse Zaken. Aangezien de Beslissing nr. 050/2022 afgelopen was op het moment dat de Verzoeker een aanvraag ter verlenging indiende, wordt deze machtiging als een nieuwe aanvraag behandeld.

De Verzoeker vraagt om gemachtigd te zijn om toegang te hebben tot het informatiegegeven bedoeld in artikel 3, eerste lid, 14° (verblijfstoestand voor de vreemdelingen bedoeld in artikel 2), van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.

2.2 Ratione Personae (artikel 5 van de wet van 1983)

De Verzoeker vraagt de machtiging om toegang te hebben tot de gegevens van het Rijksregister op basis van artikel 5, eerste lid, 2°, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, dat de openbare en private instellingen van Belgisch recht machtigt om toegang te hebben tot de informatiegegevens die zij nodig hebben voor het vervullen van taken van algemeen belang die hen zijn toevertrouwd door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie.

In het kader van deze machtiging vormt het decreet van 22 april 2022 betreffende dringende maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de Oekraïne-crisis, tot wijziging van het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap en tot wijziging van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013 voor leerlingen en studenten die ressorteren onder richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen, de wettelijke basis voor de toegang tot het Rijksregister. Het ministerieel besluit van 6 februari 2015 houdende delegatie van sommige bevoegdheden inzake onderwijs aan ambtenaren van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming, delegeert in het artikel 5, 5° en 16° de vaststelling en de toekenning van het lestijdenpakket en de bijkomende lestijden aan de Verzoeker.

Volgens het advies 68.936/AV van 7 april 2021 van de afdeling wetgeving van de Raad van State over een voorontwerp van wet ‘betreffende de maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie’ (punt 101), waarborgt artikel 22 van de Grondwet aan elke burger dat geen enkele inmenging in het recht op eerbiediging van het privéleven kan plaatsvinden dan krachtens regels die zijn aangenomen door een democratisch verkozen beraadslagende vergadering, doordat het aan de bevoegde wetgever de bevoegdheid voorbehoudt om vast te stellen in welke gevallen en onder welke voorwaarden afbreuk kan worden gedaan aan dat recht.

Een delegatie aan een andere macht zou evenwel niet in strijd met het wettelijkheidsbeginsel voor zover de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de “essentiële elementen” voorafgaandelijk door de wetgever vastgesteld zijn. Hiermee wordt de vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof gevolgd.¹

Bijgevolg moeten volgens de afdeling Wetgeving van de Raad van State de “essentiële elementen” van de verwerking van persoonsgegevens in de wet zelf worden vastgelegd. Zij zijn van oordeel dat ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, de volgende elementen in beginsel “essentiële elementen” uitmaken: 1°) de categorie van verwerkte gegevens; 2°) de categorie van betrokken personen; 3°) de met de verwerking nagestreefde doelstelling; 4°) de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens; en 5°) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens.

De dienst Toegang Rijksregister wenst de Verzoeker te herinneren aan deze rechtspraak en te onderlijnen dat het de verantwoordelijkheid van de Verzoeker is om ervoor te zorgen dat alle essentiële elementen van de verwerking beoogd in deze machtiging bij decreet zijn verrat.

2.3 Categorieën van betrokkenen

De Verzoeker wil toegang hebben tot de gegevens van elke Oekraïense leerling die ressorteert onder het statuut van tijdelijke bescherming en ingeschreven is in één van de Vlaamse scholen van kleuter-, lager of secundair onderwijs.

2.4 Algemene beschrijving

2.4.1 Context van de aanvraag

Vanaf 4 maart 2022 is de richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen, van toepassing verklaard voor de Oekraïense vluchtelingen. Artikel 14 van deze richtlijn bepaalt dat de lidstaten de begunstigen van tijdelijke bescherming jonger dan 18 jaar toegang bieden tot onderwijs onder dezelfde omstandigheden als onderdanen van de lidstaat van opvang.

In uitvoering hiervan werd voor de Vlaamse scholen het decreet van 22 april 2022 betreffende dringende maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de Oekraïne-crisis, goedgekeurd. Dit decreet voorziet de toekenning van bijkomende lestijden per leerling, die ressorteert onder de Europese richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001, in de volgende artikels:

¹ Zie GwH 18 maart 2010, nr. 29/2010, B.16.1; GwH 20 februari 2020, nr. 27/2020, B.17.

Art. 5. §1. In aanvulling op artikel 131 en artikel 132 van hetzelfde decreet, worden, voor het schooljaar 2021-2022, aan scholen gewoon basisonderwijs per leerling, die ressorteert onder de Europese richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 of die een anderstalige nieuwkomer is als vermeld in artikel 3, 4^oquater, van hetzelfde decreet, met uitzondering van de leeftijdsvereisten, vermeld in die definitie, die instapt in de school tussen 4 maart en 30 juni 2022, 1,47046956 bijkomende lestijden toegekend. Deze lestijden kunnen door de scholen ten vroegste ingericht worden vanaf de dag dat de betrokken leerling instapt in de school.

Deze paragraaf gaat over het gewoon basisonderwijs, maar paragraaf 2 betreft het buitengewoon basisonderwijs. Dus hiermee is het volledige kleuter- en lager onderwijs gevat.

Artikel 6 gaat over het verder zetten van deze omkadering vanaf schooljaar 2022-2023:

Art. 6. §1. In aanvulling op artikel 131 en artikel 132, van hetzelfde decreet, worden, voor het schooljaar X-X+1, startend in het schooljaar 2022-2023, aan scholen gewoon basisonderwijs per leerling, in respectievelijk het niveau kleuter- of lager onderwijs, die ressorteert onder de Europese richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 dat de school op de eerste schooldag van oktober X meer telt in respectievelijk het niveau kleuter- of lager onderwijs t.o.v. de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen van het schooljaar X-X+1, 1,47046956 bijkomende lestijden toegekend.

Vanaf artikel 12 wordt het deeltijds beroepssecundair onderwijs behandeld en vanaf artikel 16 het voltijds gewoon en buitengewoon secundair onderwijs.

Door de combinatie van deze artikels is het volledige kleuter-, lager en secundair onderwijs gevat.

- ⇒ De nagestreefde doeleinden zijn welbepaald, duidelijk omschreven en wettig in de zin van artikel 15 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.

2.4.2 Technische en organisatorische veiligheidsmaatregelen

De Verzoeker geeft aan een functionaris voor de gegevensbescherming te hebben aangewezen.

Uit de door de Verzoeker verstrekte documenten blijkt dat hij een veiligheidsbeleid heeft en dit ook op het terrein uitvoert.

De beschrijving van de maatregelen die zijn genomen om de veiligheid, de integriteit en het vertrouwelijk karakter van de gegevens te waarborgen, kan als voldoende en bevredigend worden beschouwd.

In dit verband wordt de Verzoeker eraan herinnerd dat hij als verwerkingsverantwoordelijke instaat voor het nemen van passende veiligheidsmaatregelen om de persoonsgegevens, waaronder die uit het Rijksregister, te beschermen.

2.5 Categorieën van gegevens - de verblijfstoestand voor de vreemdelingen bedoeld in artikel 2

De Verzoeker vraagt toegang tot dit gegeven om te controleren of de leerling ressorteert onder het statuut van tijdelijke bescherming zoals voorzien in de richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 en zo na te gaan of de school in kwestie in aanmerking komt voor extra lessen. De toegang tot dit gegeven, meer bepaald tot het informatietype 202, is om deze redenen gerechtvaardigd.

2.6 Frequentie

Er wordt permanente toegang gevraagd tot de gegevens van het Rijksregister. Gelet op het feit dat de Verzoeker zijn opdrachten die het onderwerp uitmaken van deze machtiging op voortdurende wijze uitoefent, kan de toegang effectief permanent worden toegekend.

2.7 Gemachtigde personen

De Verzoeker geeft aan dat de toegang tot de gegevens beperkt is tot het personeel dat belast is met de taken zoals omschreven onder punt 2.4.1 van deze beslissing. Indien de Verzoeker een verwerker aanstelt, dienen de voorschriften van de AVG, met name artikel 28, te worden nageleefd.

De Verzoeker moet een lijst opstellen van personen die toegang hebben tot het Rijksregister. Die lijst zal voortdurend worden bijgewerkt en ter beschikking worden gesteld van de Gegevensbeschermingsautoriteit en van de dienst van de Algemene Directie Identiteit en Burgerzaken van de FOD Binnenlandse Zaken die verantwoordelijk is voor het analyseren van de aanvragen voor toegang tot de gegevens van het Rijksregister.

De personen op deze lijst moeten bovendien een verklaring ondertekenen waarin zij zich ertoe verbinden de veiligheid en het vertrouwelijke karakter van de informatiegegevens die ze kunnen raadplegen, te waarborgen.

2.8 Mededeling aan derden

De gegevens zullen enkel worden meegedeeld aan de school waar de desbetreffende leerling is ingeschreven.

2.9 Duur van de machtiging

Volgens artikel 4 van de richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001, duurt de tijdelijke bescherming één jaar. Aangezien het uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van 4 maart 2022 in werking trad op 4 maart 2022, duurde de tijdelijke bescherming in principe slechts tot 4 maart 2023. De periode van 1 jaar wordt evenwel automatisch verlengd met telkens 6 maanden voor maximaal een jaar, tenzij bij tussenkomst van de Raad. De bijkomende lestijden zoals bepaald in voornoemd decreet van 22 april 2022, worden voorzien tot het einde van het schooljaar waarin de richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001, van toepassing blijft.

Om deze redenen werd de machtiging bij Beslissing nr. 050/2022, in eerste instantie verleend tot en met 30 juni 2023. Intussen werd de tijdelijke bescherming evenwel 2 keer automatisch verlengd en werd door de Raad een nieuw uitvoeringsbesluit genomen² tot verlenging van de tijdelijke bescherming. De tijdelijke bescherming loopt momenteel aldus tot 4 maart 2025. De toegang blijkt bijgevolg noodzakelijk tot het einde van het schooljaar 2024-2025, met andere woorden tot en met 30 juni 2025.

2.10 Wijzigingen (mutaties)

Er wordt gevraagd of de wijzigingen die aan de gegevens worden aangebracht, automatisch kunnen worden meegedeeld, zodat de Verzoeker altijd over de meest recente gegevens kan beschikken.

² Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/2409 van de Raad van 19 oktober 2023 tot verlenging van de tijdelijke bescherming zoals ingevoerd bij uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382

Het is namelijk noodzakelijk om een mededeling te ontvangen wanneer de leerling officieel het statuut van tijdelijke bescherming krijgt, omdat de school vanaf dat moment in aanmerking komt voor bijkomende lestijden.

Daartoe doet de Verzoeker een beroep op Magda. De Verzoeker en de dienstenintegrator moeten zich houden aan dat wat door de bepalingen van de AVG, met name artikel 28, voorgeschreven wordt.

- ⇒ De mededeling van de wijzigingen die aan deze gegevens worden aangebracht, kan in verhouding tot de nagestreefde doeleinden worden beschouwd als adequaat, relevant en beperkt. Hiervoor zal de Verzoeker gebruik maken van een referentierepertorium.

2.11 Bewaartermijn

De Verzoeker bewaart de gegevens die noodzakelijk zijn voor een correcte berekening van omkadering en werkingsmiddelen gedurende 10 jaar volgens de wettelijke verjaringstermijn voor persoonlijke rechtsvorderingen in artikel 2262bis van het Burgerlijk Wetboek.

2.12 Gegevensstroom

De gegevensstroom blijkt duidelijk uit de aanvraag van de Verzoeker.

3. Beslissing

De Minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing,

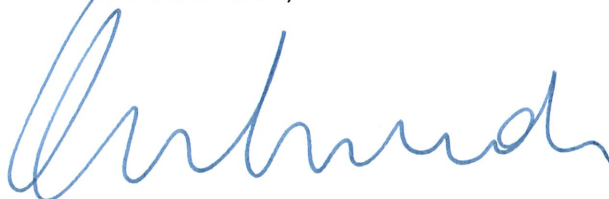
Machtigt de Verzoeker, voor de uitvoering van de voormelde doeleinden en onder de voormelde voorwaarden, om toegang te krijgen tot het informatiegegeven bedoeld in artikel 3, eerste lid, 14° (verblijfstoestand voor de vreemdelingen bedoeld in artikel 2), van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, enkel voor wat het informatietype 202 betreft.

Beslist dat de Verzoeker wordt gemachtigd om de aan deze gegevens aangebrachte mutaties te ontvangen; daartoe stuurt de Verzoeker de lijst van actieve dossiers door naar de diensten van het Rijksregister of zal hij gebruik kunnen maken van een referentielijst die hem ter beschikking wordt gesteld door een dienstenintegrator.

Herinnert de Verzoeker eraan dat het enerzijds zijn verantwoordelijkheid is om adequate veiligheidsmaatregelen te nemen om de persoonsgegevens, met inbegrip van die van het Rijksregister, te beschermen, en dat het anderzijds aan hem toebehoort om, overeenkomstig artikel 17 van de voormelde wet van 8 augustus 1983, de nodige maatregelen te treffen om de uitgevoerde raadplegingen te verantwoorden, en dat daartoe een raadplegingsregister moet worden bijgehouden, dat gecertificeerd moet zijn, dat gedurende ten minste tien jaar na de datum van de raadpleging moet worden bewaard en dat ter beschikking moet staan van de Gegevensbeschermingsautoriteit.

Beslist dat deze machtiging verleend wordt tot en met 30 juni 2025, vanaf de datum van deze beslissing.

Annelies VERLINDEN,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Annelies Verlinden', written in a cursive style.

Minister van Binnenlandse Zaken,
Institutionele Hervormingen en
Democratische Vernieuwing.